Qeveria e Republikës së Maqedonisë
Agjencioni për përkrahje financiare në bujqësi dhe zhvillim rural

Në bazë të nenit 14 paragrafi 2 (a) nga Ligjit për ratifikimin e Marëveshjes ndërrmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Komisionit të Unionit Europian për rregullat e bashkëpunimit në aspekt të ndihmës financiare nga KE për Republikën e Maqedonisë dhe zbatimin e ndihmës sipas komponentës V (IPARD) të Instrumentit për ndihmë para hyrëse ("Gazeta Zyrtare e RM" nr. 165/2008) dhe në bazë të Programës për shfrytëzimin e mjeteve nga Instrumenti për ndihmë para-hyrëse për bujqësi dhe zhvillim rural të Unionit Evropian (IPARD) për periudhën 2007-2013 (Gazeta Zyrtare e RM nr. 83/2009)

Agjencioni për përkrahje financiare në bujqësi dhe zhvillim rural

më 15 shkurt të vitit 2014 shpall

THIRRJE PUBLIKE nr. 01/2014
për dorëzimin e kërkesave për shfrytëzimin e mjeteve
nga IPARD programa 2007-2013

Agjencioni për përkrahje financiare në bujqësi dhe zhvillim rural (në tekstin e mëposhtëm: Agjencioni) si institucion kompetent dhe organ kontraktues për zbatimin e Instrumentit për ndihmë para-hyrëse për bujqësi dhe zhvillim rural të Unionit Evropian (IPARD) i fton të gjithë interesuarit persona fizik dhe juridik nga Republika e Maqedonisë të dorëzojnë kërkesa për shfrytëzimin e mjeteve nga IPARD Programa 2007-2013 për masat në vijim:

Masa 101 – Investime në ekonomitë bujqësore me qëllim të ristrukturimit dhe mbindërtimit të tyre për arritje të standardeve të Unionit Europian

Masa 103 – Investime për përpunim dhe marketing të prodhimeve bujqësore dhe peshkut me ristrukturimin dhe mbindërtimin e tyre për arritjen e standardeve të Unionit Europian

Masa 302 – Diverzifikimi dhe zhvillimi i aktiviteteve ekonomike rurale

1. Përkrahja financiare për këtë Thirrje publike është e përbërë prej 75% mjete të siguruara nga komponenta e pestë e Instrumentit për ndihmë parahyrëse për zhvillim rural të Unionit Europian (IPARD), në përputhshmëri me Marrëveshjen financiare shumvjecare 2007-2011 dhe 25% mjete të siguruara nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë.
2. **Mjete financiare për kërkesë individuale** jepen si përkrahje financiare e pakthyeshme (grant) në shumë prej 50% nga vlera e harxhimeve të pranueshme. Përkrahja financiare për masën 101 mund të jetë:
   - 55% nga vlera e harxhimeve të pranueshme nga vlera e harxhimeve të pranueshme për kofinansim të investimeve në ekonomitë bujqësore bartësi i të cilit është në moshë prej 18 deri 40 vjet në ditën e dorëzimit të kërkesës për shfrytëzimin e mjeteve nga masa 101.
   - 60% nga vlera e harxhimeve të pranueshme për kofinansim të investimeve në ekonomitë bujqësore në regjionet malore.
   - 60% nga vlera e harxhimeve të pranueshme për kofinansim të investimeve në ekonomitë bujqësore në regjionet malore bartësi i të cilit është në moshë prej 18-40 vjet në ditën e dorëzimit të kërkesës për shfrytëzimin e mjeteve nga masa 101.
   - 75% për projekteve investuese të bëra në regjionet ku Komisioni ka përcaktuar se kanë ndodhur fatkeqësi natyrore të jashtëzakonshme ose për investime të ekonomive bujqësore me qëllim zbatimin e direktivës nitrate për mbrojtjen e ujrave nga ndotja e shkatktuar nga nitratet që rejdhin nga bujqësia e cila është subjekt i ekzistimit të strategjisë nacionale.
3. **Afati i fundit për dorëzimin e kërkesave është 17 prill të vitit 2013.**
4. **Tërheqja e formularëve dhe udhëzuesve:**

Formularët e nevojshëm për "Kërkesën për shfrytëzimin e mjeteve financiare nga IPARD Programa 2007-2013" si dhe "Udhëzuesin për shfytëzimin e mjeteve financiare nga IPARD Programa 2007-2013" në të cilët janë të përmbajtur të gjitha informatat për kriteriumet, kushtet për pranueshmëri të projekteve dhe kushtet për finansim dhe informatat tjera të cilët janë të nevojshme për përgatitjen e kërkesës për shfrytëzimin e mjeteve nga IPARD Programa 2007-2013, Udhëzues për përgatitjen e Planit Afarist, Udhëzues për dhënien e dokumentacionit të nevojshëm nga institucionet kompetente dhe informacione të tjera të dobishme në verzionin elektronik mund të meren nga ueb-adresa e Agjencionit: www.ipardpa.gov.mk.

Formularët e shtypura prej kërkesës për shfrytëzimin e mjeteve nga IPARD Programa 2007-2013 mund të meren drejtpërdrejt në Agjencion në adresën:

Agjencioni për përkrahje financiare në bujqësi dhe zhvillim rural
bul. 3 - ta Makedonska Brigada nr 20. (ndërtesa Makedonija Tabak, bloku C), 1000 Shkup

dhe në qendrat më të afërta rajonale të Agjencionit për nxitje të zhvillimit në bujqësi çdo ditë pune prej orës 8:30 deri më 16:30. (Lista qendrave rajonale apo njësive punuese të Agjencionit për nxitje të zhvillimit në bujqësi me të dhëna për kontakt është e shpallur në ueb-adresën www.ipardpa.gov.mk).

5. **Mënyra e dorëzimit të kërkesës:**

Kërkuesi duhet të plotëson dhe të dorëzon Kërkesë për shfrytëzimin e mjeteve nga IPARD Programa 2007-2013 për masë individuale, Plan Afarist të përgatitur sipas Udhëzuesit për përgatitjen e Planit Afarist ose Projekt propozues teknik dhe dokumentaciont të shoqëruar siç është e cekur në Kërkesën për shfrytëzimin e mjeteve nga IPARD Programa 2007-2013. Informata më detaje për kërkesat specifike për pranueshmëri janë të specifikuara në Udhëzuesin për shfrytëzuesit e mjeteve na IPARD Programa 2007-2013.

Kërkesa për shfrytëzimin e mjeteve nga IPARD Programa 2007-2013 dhe Plani Afarist/ Projekt propozues teknik përpunohen në gjuhën maqedone.

Kërkesa e plotësuar për shfrytëzimin e mjeteve nga IPARD Programa 2007-2013 së bashku me Planin Afarist/Projekt propozues teknik dhe dokumentacionin e përgjithshëm të nevojshëm dorëzohet në zarf të mbyllur me shenjë në pjesën e përparme të zarfit në këndin e majtë të epërm “MOS E HAP” për Thirrjen Publike 01/2014 dhe shënimin e shifrës së masës për të cilën dërgohet kërkesa. Kërkesa mund të dërgohet me postë si dërgesë e rekomanduar ose personalisht në recepcionin e Agjencionit.

Vërejtje:

Kërkesa për shfrytëzimin e mjeteve nga IPARD Programa 2007-2013, Plani Afarist dhe dokumentacioni i dorëzuar NUK KTHEHEN. Për kryerjen e kontrollës në teren nga ana e Agjencionit duhet që kërkuesi të ketë në vetvete kopie nga dokumentacioni i përgjithshëm i dorëzuara deri te Agjencioni

Informata më detale në kontakt tel. (02) 3097-460 ose në kontakt e-mail adresën: ipardpa.info@ipardpa.gov.mk dhe në ueb-faqen: www.ipardpa.gov.mk.

Drejtime të përgjithshme për përgatitjen e kërkesës së Shpalljes publike nr. 01/2014

1.	Qëllimet e përgjithshme të IPARD Programit 2007-2013
	Qëllimi i IPARD Programit 2007-2013 është nëpërmjet masave të përshtatshme për përkrahje të zhvillimit bujqësor dhe rural që të përmirësohet konkurrimi i prodhimeve bujqësore dhe sektori bujqësor-ushqimor nëpërmjet dakordimit të tyre me standardet e Bashkimit evropian dhe arritje të ambientit jetësor të qëndrueshëm dhe zhvillim socio-ekonomik të hapësirave rurale përmes nxitjes së aktiviteteve ekonomike dhe rritjen e mundësive për punësim, nëpërmjet prioriteteve në vijim: - përmirësim i konkurrencës për ekonomi bujqësore të qëndrueshme dhe kapacitete bujqësore-ushqimore të nën-sektoreve të caktuara nëpërmjet investimeve të dedikuara për përmirësimin e infrastrukturës teknologjike dhe të tregut me qëllim që të rrit vlerën e shtuar të prodhimeve bujqësore që të arrihen standardet e Bashkimit evropian për cilësi, korrektësi shëndetësore, siguri shëndetësore,mirëqenien e kafshëve dhe standardet për mbrojtjen e mjedisit. - përmirësimin e cilësisë së jetës të popullatës rurale, rritjen e të ardhurave në mjediset rurale dhe krijimin e mundësive për punësime të reja përmes zhvillimit dhe diverzifikimit të aftësive ekonomike të ekonomive bujqësore që të zvogëlohet pabarazia ndërmjet rajoneve dhe në krahasim me mjediset urbane.
2.	Prioritete për dhënien e përkrahjes financiare
	Në pajtim me qëllimet e IPARD Programit 2007-2013, prioritetet kryesore për përkrahjen financiare janë në vijim: a) Në pajtim me Boshtin Prioritar 1 – Përmirësimin e efikasitetit të tregut dhe implementimin e standardeve të Bashkimit evropian: **Masa 101 – Investime në ekonomitë bujqësore me qëllim të ristrukturimit dhe mbindërtimit për arritjen e standardeve të Bashkimit Evropian** **Masa 103 - Investime për përpunim dhe marketing për prodhimet bujqësore dhe të peshkut me ristrukturimin dhe mbindërtimin e tyre për arritjen e standardeve të Bashkimit Evropian** b) Në pajtim me –Boshtin prioritar 3 – Zhvillim të ekonomisë në mjediset rurale: **Masa 302 - Diverzifikim dhe zhvillim të aktiviteteve ekonomike rurale**
3.	Lënda dhe kushtet për shfrytëzimin e përkrahjes financiare për masën 101
	Përkrahja financiare për masën 101 është dedikuar për prodhimet bujqësore në sektorët prioritarë vreshtari (1011), pemëtari (1012), kopshtari (1013), kultivimin e bagëtisë qumështore për prodhim primar të qumështit të papërpunuar (1014) dhe kultivimin e bagëtisë dhe shpendarisë për shumim për prodhim të mishit (1015). Grupet e investimeve të sektorëve proritare u dedikohen llojeve të investimeve në vijim:
Shifra	*Lloji i investimit*
10111	Përtrirja dhe modernizimi i fidanëve të hardhive

10121	**Përtrirja dhe modernizimi i fidanëve të pemëve**
10131	**Ndërtimi dhe /ose rekonstruimi dhe modernizimi i serave prej plasmasi (në përjashtim të serave në formë tuneli) dhe serave prej qelqi**
10132	**Modernizimi i prodhimtarisë së perimeve në ambient të hapur**
10141	**Ndërtim dhe/ose rekonstruimi i objekteve për ruajtjen e lopëve, dhenve dhe dhive që milen**
10151	**Ndërtim dhe/ose rekonstruimi i objekteve për ruajtjen e derrave**
10152	**Vendosje e kapaciteteve të reja të shpendarisë për ruajtjen e zogjëve dhe modernizimin e atyre ekzistuese**
3.1.	**Kërkuesit për shfrytëzim të mjeteve nga masa 101 mund të jenë ekonomi bujqësore, të cilët janë të regjistruar në Regjistrin qendror të ekonomive bujqësore në MBPE në pajtim me Ligjin për bujqësi dhe zhvillim rural** („Gaz. zyrtare e RM“ nr. 49/10). Ekonomi Bujqësore mund të jetë e regjistruar RQEB si ekonomi bujqësore familjare e pëfaqësuar nga personi fizik ose bujk individual ose ekonomi bujqësore e përfaqësuar na person juridik. - Personi fizik është anëtari i ekonomisë bujqësore familjare i cili është i autorizuar ta përfaqësojë Ekonominë bujqësore para institucioneve nga anëtarët e ekonomisë bujqësore familjare. Përfaqësuesi i ekonomisë bujqësore familjare dhe anëtarët jetojnë në të njejtën adresë e cila është seli e Ekonomisë Bujqësore pavarësisht nga lokacioni i pronës bujqësore. -Bujku individual është person fizik i cili meret me veprimtari bujqësore për llogari personale dhe është pronar i pronës bujqësore ose ka të drejtë të shfrytëzon pronë bujqësore të fituar përmes kontratës për shfrytëzim me pronarin dhe është i regjistruar në RQEB dhe në Regjistrin e prodhuesve bujqësorë në kuadër të MBPE si bujk individual ose në Fondin pensional. Persona fizik dhe juridik, të cilët parashtrojnë investime të reja por që ka të bëjë me aktivitetet bujqësore në sektorin përkatës prioritarë, janë të përshtatshme për përkrahje nvse i përmbushin kërkesat specifike nga nën masat 10141, 10151 dhe 10152 dhe do të jenë të regjistruar në Regjistrin Qendrorë të Ekonomive Bujqësore (RQEB) në fund të realiyimit të investimit; Personat juridik mund të fitojnë përkrahje nëse në kapitalin e tyre të përgjithshëm kan hise nga shteti në lartësi jo më shumë se 25% gjatë kohëzgjatjes së projektit dhe në periudhë prej më së paku 5 vjet nga mbarimi i aktivitetit investues i finansuar nga kjo programë janë shfrytëzues potencial të pranueshëm për shfrytëzimin e mjeteve nga IPARD Programa 2007-2013. III. KAPACITETE PRODHUESE TË KËRKUESIT

Lloji i prodhimit			Madhësia e kapaciteteve prodhuese të kërkuesit Vëndo kapacitet (të planifikuar)
1) Vreshta (he) (retho)		a	minimum 0.3 deri 50 he
		b	mbi 50 he
2) Pemishte (he) (retho)		a	minimum 0.3 deri 50 he
		b	mbi 50 he
3) Kultura perimesh (he)	Në të hapur (retho)	a	minimum 0,2 deri 30 he
	Sera plastike/ Sera qelqi (retho)	a	minimum 0,3 deri 30 he (në fund të investimit)
	Fidanishte (retho)	a	minimum 0,1 he (në fund të investimit)
4) Prodhim të qumshtit (kokë)	Lopë qumështore (retho)	a	minimum 5 deri maksimum 500 lopë
		b	nën 5 lopë por jo më shumë se maksimumi prej 500 lopëve
		c	mbi kapacitetin maksimal
	Dhi qumështore (retho)	a	minimum 30 deri maksimum 800 dhi
		B	nën 30 dhi por jo më shumë se maksimumi prej 800 dhive
		c	mbi kapacitetin maksimal
	Dhen qumështore (retho)	a	minimum 150 deri maksimum 8000 dhen
		b	nën 150 dhen por jo më shumë se maksimumi prej 8000 dhen
		c	mbi kapacitetin maksimal
5) Prodhim të mishit (kokë)	Derra për majmëri (vjetorë) (retho)	a	minimum 100 deri maksimum prej 30.000 derra
		b	nën 100 derra dhen por jo më shumë se maksimumi prej 30.000 derra
		c	mbi kapacitetin maksimal
	Derra për shumim (retho)	a	minimum 10 deri maksimum 1500 маторици
		b	nën 10 derra për shumim por jo më shumë se maksimumi prej 1500 derrave për shumim

			c	mbi kapacitetin maksimal
		Zogj (vjetorë) (retho)	a	minimum 3000 deri maksimum 180.000 zogj
			b	nën 3000 zogj por jo më shumë se maksimumi prej 180.000 zogjve
			c	mbi kapacitetin maksimal

3) Personi përgjegjës/bartësi i ekonomisë bujqësore:

- duhet të ketë të kryuer minimum shkollëen e mesme ose
- të posedon Çertifikatë për trajnim e dhënë nga institucionet relevante për mbajtjen e trajnimit sipas Ligjit për arsim shkencor (profesional) dhe trajnim ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 71/06; 117/08; 148/09) së bashku me listën e tematikave nga trajnimi të cilat janë të lidhura me investimin e propozuar
- Dëshmi ku së paku njëri prej udhëheqësve të personit juridik të cilët e përfaqësojnë personin juridik në procedurë para Agjencionit është në marrdhënie të rregullt pune tek personi juridik i cili paraqitet si kërkues për përkrahje financiare ose është i angazhuar me kontratë në kohëzgjatje jo më të shkurtë se kohëzgjatja e marrëveshjes për përkrahje financiare kontraktuar me Agjencionin.

Vërejtje: Kërkuesit të cilët nuk i plotësojnë kushtet për kualifikime arsimore duhet të deklarojnë se se pajtohen të ndjekin trajnim të organizuar në kuadër të Programit për përkrahje financiare në zhvillim rural para se të parashtrojnë kërkesë për pagesë përfundimtare.

3.2. **Lartësia e finansimit sipas masës 101**

Vlera minimale e shpenzimeve të pranueshme është 3 000 euro (185.055,00 në kundërvlerë denari)
Vlera maksimale e shpenzimeve të pranueshme nuk mund ta tejkalojë:

- **1 500 000 euro** (92.527.500,00 në kundërvlerë denari) nga shpenzimet e përgjithshme të pranueshme të investimeve për nën masat 10111, 10121 dhe 10132 qëllimi i të cilave është që të arrihen standardet relevante të Unionit Europian të lidhura me investimin e parashtruar pas realizimit të investimit apo
- **1 700 000 euro** (104.864.500,00 në kundërvlerë denari) nga shpenzimet e përgjithshme të pranueshme të investimeve për nën masat 10151 dhe 10152 qëllimi i të cilave është pajtimi i plotë i veprimtarisë prodhuese të ekonomive bujqësore me standardet relevante të Bashkësisë Evropiane pas realizimit të investimit.
- **2 300 000 euro** (141.875.500,00 në kundërvlerë denari) nga shpenzimet e përgjithshme të pranueshme të investimeve për nën masën 10131 qëllimi i të cilave është pajtimi i plotë i

	veprimtarisë prodhuese të ekonomive bujqësore me standardet relevante të Bashkësisë Evropiane pas realizimit të investimit. **Vlera maksimale e shpenzimeve të pranueshme për ko-financim të një shfrytëzuesi nuk mund të kalojë shumat e lartëpërmendura për nën masat në veçanti dhe të njejtat mund ti shfrytëyon në një thirrje publike gjegjësisht me një investim në kuadër të periudhës financiare 2007-2013. Kërkuesit mund të dorëzojnë disa kërkesa nga kjo masë në periudhën e implementimit të Programës, me kusht që të mos e kalon vlerën maksimale të shpenzimeve të pranueshme për financim për këtë masë dhe projektet e mëparshme të jenë të përfunduara me sukses, gjegjësisht përkrahja financiare të jetë plotësisht e paguar.**
4.	Lënda dhe kushtet për shfrytëzimin e përkrahjes financiare për masën 103
	Përkrahja financiare për masën 103 është e dedikuar për sektorin e bujqësisë-ushqimit në sektoret me prioritet prodhim të venës (1031), përpunim dhe deponim të pemëve dhe perimeve (1032), përpunim të qumështit dhe prodhim të produkteve të qumështit (1033), prodhim të mishit (1034). Grupet e investimeve të sektoreve me prioritet u dedikohen llojeve të investimeve në vijim:
shifra	*Lloji i investimit*
10311	Investime në përmirësimin e cilësisë së venës
10321	Investime në vendosjen dhe modernizimin e qendrave blerëse të pemëve dhe perimeve
10322	Investime në modernizim të teknologjive për prodhim në kapacitetet për përpunimin e pemëve dhe perimeve
10331	Investime për ndërtimin dhe përtrirjen e objekteve për vendosjen dhe modernizimin e qendrave për grumbullim të qumështit
10332	Investime në modernizimin dhe freskim teknologjik të kapaciteteve të specializuara për përpunimin e prodhimeve të qumështit
10341	Investime për vendosjen e kapaciteteve për thertore për shpendtari
10342	Modernizim dhe freskim teknologjik të linjave ekzistuese të kapaciteteve në thertore për lopë, derra, dhen, qengja dhe shpezë
10343	Investime në ristrukturimin e kapaciteteve prodhuese për përpunimin e mishit
4.1.	**Kërkues për shfrytëzim të mjeteve nga masa 103 mund të jenë persona juridik të qëndrueshëm ekonomikisht persona juridik** të cilët janë të regjistruar në Regjistrin qendror në pajtim me Ligjin për shoqëri tregtare ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10) dhe që gjenden në rangun e tregtarit të vogël dhe të mesëm në pajtueshmëri me Rekomandimin 2003/361/EC me jo më shumë se 25% kapital shtetërorë në strukturën pronësore dhe të cilët janë të regjistruar si të

	obliguar për TVSh sipas Ligjit për TVSh ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 44/99, 59/99, 86/99, 11/00, 8 / 01, 21/03, 19/04, 33/06, 101/06, 114/07, 103/08, 114/09, 133/09). Çka është ndërmarrje e vogël dhe e mesme sipas Rekomandimit 2003/361/EC? **Ndërmarrje e mesme** Numri i të punësuarv < 250 dhe Të hyra vjetore (qarkullim) ≤ € 50 milion euro ose bilanci i gjendjes ≤ € 43 milion euro **Ndërmarrje e vogël** Numri i të punësuarv < 50 dhe Të hyra vjetore (qarkullim) ≤ € 10 milion euro ose bilanci i gjendjes ≤ € 10 milion euro **Kërkues për shfrytëzim të mjeteve nga masa 103- lloji i investimit 10321 dhe 10331 mund të jenë edhe kooperativat bujqësore të qëndrueshme ekonomikisht** të themeluara në pajtim me Ligjin për kooperativa ("Gaz. Zyrtare e RM" nr 54/02, 84/05) dhe të cilët janë të regjistruar në Regjistrin qendror me veprimtari bujqësore sipas Klasifikimit nacional të veprimtarive ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 147/08). 2) Personi përgjegjës i personit juridik: – duhet të posedojë shkollim profesional në pajtim me Rregulloren për mënyrën e kontrollit për dituri dhe mënyrën për dhënie të vërtetimeve për dituri themelore të fituar për higjienë të ushqimit dhe mbrojtje të mjedisit jetësor („Gaz. zyrtare e RM" nr. 118/2005), – personi përgjegjës i personit juridik patjetër të jetë i punësuar në kohë të pacaktuar tek personi juridik- kërkues. Në rastet kur personi juridik ka më tepër persona përgjegjës, personi përgjegjës i cili është parashtrues i Kërkesës për shfrytëzim të mjeteve nga IPARD Programi 2007-2013 duhet të jetë i punësuar në në kohë të rregullt tek personi juridik – kërkues.
4.2.	Lartësia e financimit sipas masës 103 **Vlera minimale** e shpenzimeve të pranueshme është 10 000 euro (616.685,00 në kundërvlerë denari) **Vlera maksimale** e shpenzimeve të pranueshme nuk mund të tejkalojë 3.000.000 euro (185.055.000,00 në kundërvlerë denari) në kuadër të periudhës financiare 2007-2013. **Kërkuesit mund të dorëzojnë disa kërkesa nga kjo masë në periudhën e implementimit të Programës, me kusht që të mos e kalon vlerën maksimale të shpenzimeve të pranueshme për financim për këtë masë dhe projektet e mëparshme të jenë të përfunduara me sukses, gjegjësisht përkrahja financiare të jetë plotësisht e paguar.**
5.	Lënda dhe kushtet për shfrytëzimin e përkrahjes financiare për masën 302
	Përkrahja financiare për masën 302 është dedikuar për popullatën rurale për investime në sektorët me prioritet: përkrahje të mikro ndërmarrjeve në mjediset rurale për përpunimin e ushqimit, aktivitete prodhuese jo-ushqimore, vendosje të sistemeve prodhuese bujqësore alternative në ekonomitë bujqësore dhe sigurimin e prodhimeve bujqësore zejtarisë dhe zhvillimit rural. Investimi, gjegjësisht lokacioni i investimit duhet patjetër të realizohet në mjediset rurale (**të shënuara në Bashkëngjitje 11: Lista e rrethinave rurale në Republikën e Maqedonisë nga Udhëzuesi për shfrytëzues të mjeteve nga IPARD Programi 2007-2013**).

	Grupet e investimeve të sektorëve me prioritet u dedikohen llojeve të investimeve në vijim:
shifra	*Lloji i investimit*
30211	**Investime në zhvillimin e kapaciteteve të vogla për përpunimin e ushqimit**
30212	**Investime në zhvillimin e aktiviteteve prodhuese jo-bujqësore**
30213	**Investim për vendosjen dhe modernizimin e qendrave mbledhëse për prodhimet pyjore**
30214	**Investime për promovimin e zejtarive tradicionale**
30215	**Investim për përkrahje për sigurimin e shërbimeve rurale (jobujqësore)**
30221	**Investime për vendosjen e sistemeve alternative prodhuese bujqësore**
30231	**Investime për vendosjen e "Unazave Maqinerike"**
30232	**Investime për vendosjen dhe modernizimin e shërbimeve private vetereniere**
30241	**Investime për ndërtim/rekonstruim dhe modermizim të objekteve për turizëm rural**
30222	**Investime për ndërtim/rekonstruim dhe modermizim të kapaciteteve për vendosje në të hapur**
5.1.	Kërkues për shfrytëzim të mjeteve nga Masa 302 mund të jenë: **a) Investime në zhvillimin e kapaciteteve të vogla për përpunimin e ushqimit – ekonomi bujqësore** – të cilët janë të regjistruar në Regjistrin e vetëm për ekonomi bujqësore në MBPE në pajtim me Ligjin për bujqësi dhe zhvillim rural ("Gaz. zyrtare e RM" nr. 49/10, 53/11, 126/12, 15/13), me seli të vendosur në mjedise rurale **(Lista e rrethinave rurale dhe bashkësive rurale në Republikën e Maqedonisë ("Gaz. zyrtare e RM" nr. 49/10, 53/11, 126/12, 15/13, 69/2013, 106/2013).** Persona juridik – të cilët janë të themeluar në pajtim me Ligjin për shoqëri tregtar e("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013), dhe janë të regjistruar në Regjistrin qendror si tregtarë individual apo shoqëri tregtare me seli të regjistruar ose përfaqësi në mjedise rurale. Kërkues të pranuar janë ata që nuk kanë më tepër se 25% kapital shtetërorë në struktutën pronësore dhe të njejtët janë në rangun e ndërmarrjeve mikro në përputhshmëri me Rekomandimin 2003/361/EC. **(Lista e rrethinave rurale dhe bashkësive rurale në Republikën e Maqedonisë "Gaz. zyrtare e RM" nr. 89/2011 është e shpallur në ueb faqen e Agjencionit www.pa.gov.mk)** Çka është mikro ndërmarrje dhe ndërmarrje e vogël sipas Rekomandimit 2003/361/EC? Ndërmarrje mikro: • Numri i të punësuarv < 10 dhe • Të hyra vjetore (qarkullim) ≤ € 2 milion euro ose bilanci i gjendjes ≤ € 2 milion euro Ndërmarrje e vogël: • Numri i të punësuarv < 50 dhe • Të hyra vjetore (qarkullim) ≤ € 10 milion euro ose bilanci i gjendjes ≤ € 10 milion euro

Zejtarë – në pajtim me Ligjin për veprimtari të zejtarisë ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 62/04, 55/07, 115/10, 36/11, 53/11, 164/2011), dhe të regjistruar në Odën e zejtarëve për kryerje të veprimtarisë prodhim të ushqimit, me seli të regjistruar në mjedise rurale
(Lista e rrethinave rurale në Republikën e Maqedonisë ("Gaz. zyrtare e RM" nr. 89/2011) e shpallur në ueb faqen e Agjencionit www.pa.gov.mk)
Kooperativa të cilat janë të themeluara me Ligjin për Kooperativa („Gazeta zyrtare e RM" nr. 54/02, 84/05) dhe janë të regjistruara në Regjistrin Qendrorë për kryerjen e veprimtarise bujqësore / përpunim të ushqimit, me seli të regjistruar në mjedise rurale **(të shënuara në Bashkëngjitje 11: (Lista e rrethinave rurale dhe bashkësive rurale në Republikën e Maqedonisë "Gaz. zyrtare e RM" nr. 89/2011 është e shpallur në ueb faqen e Agjencionit www.pa.gov.mk)**

Investimet duhet të realizohen në pajtueshmëri me **Listën e aktiviteteve të pranueshme për përpunimin e ushqimit të shënuara në Bashkëngjitjen 1 nga Udhëzuesi për shfrytëzuesit e mjeteve nga IPARD Programa 2007-2013 për masën 302.**

b) Investime në zhvillimin e aktiviteteve prodhuese jo-ushqimore
Persona juridik – të cilët janë të themeluar në pajtim me Ligjin për shoqëri tregtare ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013), dhe janë të regjistruar në Regjistrin qendror si tregtarë individual apo shoqëri tregtare me seli të regjistruar ose përfaqësi në mjedise rurale. Kërkues të pranuar janë ata që nuk kanë më tepër se 25% kapital shtetërorë në struktutën pronësore dhe të njejtët janë në rangun e ndërmarrjeve mikro në përputhshmëri me Rekomandimin 2003/361/EC.
(Lista e rrethinave rurale dhe bashkësive rurale në Republikën e Maqedonisë "Gaz. zyrtare e RM" nr. 89/2011 është e shpallur në ueb faqen e Agjencionit www.pa.gov.mk)

Çka është mikro ndërmarrje dhe ndërmarrje e vogël sipas Rekomandimit 2003/361/EC?

Ndërmarrje mikro:
- Numri i të punësuarv < 10 dhe
- Të hyra vjetore (qarkullim) ≤ € 2 milion euro ose bilanci i gjendjes ≤ € 2 milion euro

Ndërmarrje e vogël:
- Numri i të punësuarv < 50 dhe
- Të hyra vjetore (qarkullim) ≤ € 10 milion euro ose bilanci i gjendjes ≤ € 10 milion euro

Investimet duhet të jenë në pajtueshmëri **me Listën e aktiviteteve të pranueshme për përpunimin e prodhimeve joushqimore të shënuara në Bashkëngjitjen 2 nga Udhëzuesi për shfrytëzuesit e mjeteve nga IPARD Programa 2007-2013 për masën 302.**

c) Investime në vendosjen dhe modernizimin e qendrave blerëse për prodhime pyjore
Persona juridik – të cilët janë të themeluar në pajtim me Ligjin për shoqëri tregtare ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013), dhe janë të regjistruar në Regjistrin qendror si tregtarë individual apo shoqëri tregtare për kryerjen

e veprimtarisë e mbledhjes dhe/ose përpunimin e prodhimeve pyjore me seli të regjistruar ose përfaqësi në mjedise rurale. Kërkues të pranuar janë ata që nuk kanë më tepër se 25% kapital shtetërorë në struktutën pronësore dhe të njejtët janë në rangun e ndërmarrjeve mikro në përputhshmëri me Rekomandimin 2003/361/EC.
(Lista e rrethinave rurale dhe bashkësive rurale në Republikën e Maqedonisë "Gaz. zyrtare e RM" nr. 89/2011 është e shpallur në ueb faqen e Agjencionit www.pa.gov.mk)

Çka është mikro ndërmarrje dhe ndërmarrje e vogël sipas Rekomandimit 2003/361/EC?

Ndërmarrje mikro:
- Numri i të punësuarv < 10 dhe
- Të hyra vjetore (qarkullim) ≤ € 2 milion euro ose bilanci i gjendjes ≤ € 2 milion euro

Ndërmarrje e vogël:
- Numri i të punësuarv < 50 dhe
- Të hyra vjetore (qarkullim) ≤ € 10 milion euro ose bilanci i gjendjes ≤ € 10 milion euro

Kooperativa të cilat janë të themeluara me Ligjin për Kooperativa („Gazeta zyrtare e RM" nr. 54/02, 84/05) dhe janë të regjistruara në Regjistrin Qendrorë për mbledhjen e prodhimeve pyjore, me seli të regjistruar në mjedise rurale.
(Lista e rrethinave rurale dhe bashkësive rurale në Republikën e Maqedonisë "Gaz. zyrtare e RM" nr. 89/2011 është e shpallur në ueb faqen e Agjencionit www.pa.gov.mk)

d) Investime në promovimin e zejeve tradicionale:

Ekonomi bujqësore – të cilët janë të në Regjistrin e vetëm për ekonomi bujqësore në MBPE në pajtim me Ligjin për bujqësi dhe zhvillim rural ("Gaz. zyrtare e RM" nr. 49/10, 53/11, 126/12, 15/13, 69/2013, 106/2013), me seli të regjistruar në mjedise rurale.
(Lista e rrethinave rurale dhe bashkësive rurale në Republikën e Maqedonisë "Gaz. zyrtare e RM" nr. 89/2011 është e shpallur në ueb faqen e Agjencionit www.pa.gov.mk)

Zejtarë – në pajtim me Ligjin për veprimtari të zejtarisë ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 62/04, 55/07, 115/10, 36/11, 53/11, 164/2011), dhe të regjistruar në Odën e zejtarëve me seli të regjistruar në mjedise rurale, për kryerje të veprimtarisë përkatëse në pajtueshmëri me Bashkëngjitjen 3 nga Udhëzuesi për shfrytëzuseit e mjeteve nga IPARD Programa 2007-2013 për masën 302.
(Lista e rrethinave rurale dhe bashkësive rurale në Republikën e Maqedonisë "Gaz. zyrtare e RM" nr. 89/2011 është e shpallur në ueb faqen e Agjencionit www.pa.gov.mk)

Persona juridik – të cilët janë të themeluar në pajtim me Ligjin për shoqëri tregtar e("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/1270/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013), dhe janë të regjistruar në Regjistrin qendror si tregtarë individual apo shoqëri tregtare për kryerjen e veprimtarisë përkatëse në pajtueshmëri me Bashkangjitjen 3 nga Udhëzuesi për shfrytëzuseit e mjeteve nga IPARD Programa 2007-2013 për masën 302, me seli të regjistruar në mjedise rurale.

	Kërkues të pranuar janë ata që nuk kanë më tepër se 25% kapital shtetërorë në struktutën pronësore dhe të njejtët janë në rangun e ndërmarrjeve mikro në përputhshmëri me Rekomandimin 2003/361/EC. **(Lista e rrethinave rurale dhe bashkësive rurale në Republikën e Maqedonisë "Gaz. zyrtare e RM" nr. 89/2011 është e shpallur në ueb faqen e Agjencionit www.pa.gov.mk)** Çka është mikro ndërmarrje dhe ndërmarrje e vogël sipas Rekomandimit 2003/361/EC? **Ndërmarrje mikro:** • Numri i të punësuarv < 10 dhe • Të hyra vjetore (qarkullim) ≤ € 2 milion euro ose bilanci i gjendjes ≤ € 2 milion euro Investimet duhet të jenë në pajtueshmëri **me Listën e aktiviteteve të pranueshme për përpunimin e prodhimeve joushqimore të shënuara në Bashkëngjitjen 3 nga Udhëzuesi për shfrytëzuesit e mjeteve nga IPARD Programa 2007-2013 për masën 302.** **ç) Investime për përkrahjen e veprimtarive shërbyese në mjediset rurale.** **Zejtarë** – në pajtim me Ligjin për veprimtari të zejtarisë ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 62/04, 55/07, 115/10, 36/11, 53/11, 164/2011), dhe të regjistruar në Odën e zejtarëve me seli të regjistruar në mjedise rurale, për kryerje të veprimtarisë përkatëse në pajtueshmëri me Bashkëngjitjen 3 nga Udhëzuesi për shfrytëzuseit e mjeteve nga IPARD Programa 2007-2013 për masën 302. **(Lista e rrethinave rurale dhe bashkësive rurale në Republikën e Maqedonisë "Gaz. zyrtare e RM" nr. 89/2011 është e shpallur në ueb faqen e Agjencionit www.pa.gov.mk)** **Persona juridik** – të cilët janë të themeluar në pajtim me Ligjin për shoqëri tregtar e("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013), dhe janë të regjistruar në Regjistrin qendror si tregtarë individual apo shoqëri tregtare për kryerjen e veprimtarisë përkatëse në pajtueshmëri me Bashkangjitjen 4 nga Udhëzuesi për shfrytëzuseit e mjeteve nga IPARD Programa 2007-2013 për masën 302, me seli të regjistruar në mjedise rurale. Kërkues të pranuar janë ata që nuk kanë më tepër se 25% kapital shtetërorë në struktutën pronësore dhe të njejtët janë në rangun e ndërmarrjeve mikro në përputhshmëri me Rekomandimin 2003/361/EC. **(Lista e rrethinave rurale dhe bashkësive rurale në Republikën e Maqedonisë "Gaz. zyrtare e RM" nr. 89/2011 është e shpallur në ueb faqen e Agjencionit www.pa.gov.mk)** Çka është mikro ndërmarrje dhe ndërmarrje e vogël sipas Rekomandimit 2003/361/EC? **Ndërmarrje mikro:** • Numri i të punësuarv < 10 dhe • Të hyra vjetore (qarkullim) ≤ € 2 milion euro ose bilanci i gjendjes ≤ € 2 milion euro Investimet duhet të jenë në pajtueshmëri **me Listë e veprimtarive shërbyese në mjediset rurale të shënuara në Bashkëngjitjen 4 nga Udhëzuesi për shfrytëzuesit e mjeteve nga IPARD**

	Programa 2007-2013 për masën 302. **d) Investime për vendosjen e sistemeve alternative prodhuese bujqësore**: - **ekonomi bujqësore**- të cilët janë të regjistruar në Regjistrin qendror të ekonomive bujqësore në MBPE në pajtim me Ligjin për bujqësi dhe zhvillim rural ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 49/10, 53/11, 126/12, 15/13, 69/2013, 106/2013), me zyrë të regjistruar në zonat rurale **(Lista e rrethinave rurale dhe bashkësive rurale në Republikën e Maqedonisë "Gaz. zyrtare e RM" nr. 89/2011 është e shpallur në ueb faqen e Agjencionit** www.pa.gov.mk) - **persona juridik** – të cilët janë të themeluar në pajtim me ligjin për shoqëri tregtare ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12,70/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013), dhe janë të regjistruar në Regjistrin qendror si tregtar individual apo shoqëri tregtare me seli të regjistruar në mjediset rurale. Kërkues të pranuar janë ata që nuk kanë më tepër se 25% kapital shtetërorë në struktutën pronësore dhe të njejtët janë në rangun e ndërmarrjeve mikro në përputhshmëri me Rekomandimin 2003/361/EC. **(Lista e rrethinave rurale dhe bashkësive rurale në Republikën e Maqedonisë "Gaz. zyrtare e RM" nr. 89/2011 është e shpallur në ueb faqen e Agjencionit** www.pa.gov.mk) Çfarë është mikro ndërmarrje dhe ndërmarrje e vogël në përputhje me Rekomandimin 2003/361/ES? **Mikro ndërmarrje** (Numri i të punësuarve <10 dhe Të ardhurat vjetore (qarkullim) ≤ € 2 milion Euro ose bilanci i gjendjes * ≤ € 2 milion Euro) **Ndërmarrje të vogla** (Numri i të punësuarve <50 dhe Të ardhurat vjetore (qarkullim) ≤ € 10 milion Euro ose bilanci i gjendjes * ≤ € 10 milionë Euro) **Kooperativa** të cilët janë të themeluara në pajtim me Ligjin për Kooperativa ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 54/02, 84/05) dhe janë të regjistruar në Regjistrin Qendror për kryerje të veprimtarisë bujqësore / përpunim të ushqimit, me seli të regjistruar në mjediset rurale. **(Lista e rrethinave rurale dhe bashkësive rurale në Republikën e Maqedonisë "Gaz. zyrtare e RM" nr. 89/2011 është e shpallur në ueb faqen e Agjencionit** www.pa.gov.mk) **Investimet duhet të jenë në përputhje me Listën e pranueshme të aktiviteteve bujqësore alternative të shënuar në Bashkangjitje 5 nga Udhëzuesi për shfrytëzues të mjeteve nga IPARD Programi 2007-2013 për maseën 302.** **dh) Investime për vendosjen e "Unazave maqinerike"** **Organizatat jofitimprurëse** të cilët janë të themeluar në pajtim me ligjin për shoqëri tregtare ("Gaz. Zyrtare e RM" 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166 /12, 70/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013), dhe janë të regjistruar në Regjistrin qendror me jo më shumë se 25% të kapitalit shtetëror

në strukturën pronësore, me seli të regjistruar në mjediset rurale, dhe të njejtit ata duhet të themelohen në baza vullnetare për mbrojtjen e ekonomive bujqësore nga investimet jo-ekonomike që mund të shkaktojnë tepricë të makinerisë dhe pajisjeve bujqësore, si dhe përdorimin racional të makinave bujqësore ekzistuese duke ofruar shërbime për pronarin e makinës dhe të ekonomisë bujqësore e cila nuk ka qëllime specifike bujqësore, me zyrë të regjistruar në mjediset rurale
(Lista e rrethinave rurale dhe bashkësive rurale në Republikën e Maqedonisë "Gaz. zyrtare e RM" nr. 89/2011 është e shpallur në ueb faqen e Agjencionit www.pa.gov.mk)

kooperativa të cilët janë të themeluara në pajtim me Ligjin për Kooperativat ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 54/02, 84/05) dhe janë të regjistruar në Regjistrin Qendror për kryerje të veprimtarisë bujqësore, sigurimin e shërbimeve bujqësore ose prodhimin e inputeve bujqësore, me zyrë të regjistruar në mjediset rurale.
Lista e rrethinave rurale dhe bashkësive rurale në Republikën e Maqedonisë "Gaz. zyrtare e RM" nr. 89/2011 është e shpallur në ueb faqen e Agjencionit www.pa.gov.mk)

e) Investime për vendosjen dhe modernizimin e shërbimeve private veterinare
Persona juridik – të cilët janë të themeluar në pajtim me ligjin për shoqëri tregtare ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013), dhe janë të regjistruar në Regjistrin qendror si tregtar individual apo shoqëri tregtare, me seli të regjistruar në mjediset rurale. Kërkues të pranuar janë ata që nuk kanë më tepër se 25% kapital shtetërorë në struktutën pronësore dhe të njejtët janë në rangun e ndërmarrjeve mikro në përputhshmëri me Rekomandimin 2003/361/EC.
(Lista e rrethinave rurale dhe bashkësive rurale në Republikën e Maqedonisë "Gaz. zyrtare e RM" nr. 89/2011 është e shpallur në ueb faqen e Agjencionit www.pa.gov.mk)

Çfarë është mikro ndërmarrje dhe ndërmarrje e vogël në përputhje me Rekomandimin 2003/361/EC?

Mikro ndërmarrje
(Numri i të punësuarve <10 dhe
Të ardhurat vjetore (qarkullim) ≤ € 2 milion Euro ose bilanci i gjendjes * ≤ € 2 milion Euro)

Ndërmarrje të vogla
(Numri i të punësuarve <50 dhe
Të ardhurat vjetore (qarkullim) ≤ € 10 milion Euro ose bilanci i gjendjes * ≤ € 10 milionë Euro)

f) Investime në turizëm rural:
- **ekonomi bujqësore**- të cilët janë të regjistruar në Regjistrin qendror të ekonomive bujqësore në MBPE në pajtim me Ligjin për bujqësi dhe zhvillim rural ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 134/2007, 49/10, 53/11, 126/12, 15/13, 69/2013, 106/2013),

- Për investimet në turizëm të venës aplikuesit duhet të sigurojnë dëshmi që posedojnë kapacitet minimal vjetor të prodhimit të fidaneve të vreshtave ekvivalent me kapacitetin prodhues për prodhimin e verës prej së paku prej 20hl deri në maksimum 400hl.

- Kapaciteti i propozuar për akomodim të brendshëm të ekonomive bujqësore nuk duhet të jetë më shumë se 10 dhoma (duke përfshirë banesa) për të akomoduar maksimal 30 persona (duke përjashtuar krevate shtesë për fëmijët)

- Kapaciteti i propozuar për shërbime hotelierike / objekte për digustim duhet të jenë të organizuar për ndarje të ushqimit maksimum për 60 mysafirë

- **persona juridik** – të cilët janë të themeluar në pajtim me ligjin për shoqëri tregtare ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013), dhe janë të regjistruar në Regjistrin qendror si tregtar individual apo shoqëri tregtare me seli të regjistruar në mjediset rurale ku është i lokuar investimi. Personat juridik duhet të regjistrohen për kryerjen e këtyre veprimtarive të pranuara: turizëm, hotelieri, bujqësi, pylltari dhe gjueti, peshkatari dha akuakulturë ose prodhim të verës. Kërkues të pranuar janë ata që nuk kanë më tepër se 25% kapital shtetërorë në struktutën pronësore dhe të njejtët janë në rangun e ndërmarrjeve mikro në përputhshmëri me Rekomandimin 2003/361/EC.

- Në rast se aplikanti është i angazhuar në prodhimin e verës i njejti duhet të jetë i regjistruar në Regjistrin për prodhimin e verës - në MBPE;

- Në rast se aplikanti është i angazhuar në peshkim dhe akuakulturë, duhet të jetë i regjistruar në Regjistrin e akuakultures - në MBPE. Kapaciteti i propozuar për akomodim të brendshëm nuk duhet të jetë më shumë se 30 dhoma për të akomoduar maksimal 50 persona (duke përjashtuar krevate shtesë për fëmijët), përkatësisht kapacitetet e propozuara për akomodim të jashtëm nuk duhet të jetë më shumë se 30 njësi akomodimi për maksimum 90 persona;

- Kapaciteti i propozuar për shërbime hotelierike / objekte për digustim duhet të jenë të organizuar për ndarje të ushqimit maksimal për 70 mysafirë;

- **Persona fizik** të regjistruar me vendbanim të përhershëm në një zonë rurale, aty ku gjendet toka / objekti ku planifikohet investimi , dhe e njejta është në pronësi private nga aplikanti personi fizik.

- Kapaciteti i propozuar për akomodim të brendshëm nuk duhet të jetë më shumë se 10 dhoma për të akomoduar maksimal 20 persona (duke përjashtuar krevate shtesë për fëmijët), përkatësisht kapacitetet e propozuara për akomodim të jashtëm nuk duhet të jetë më shumë se 10 njësi akomodimi për maksimal 30 persona;

- Kapaciteti i propozuar për shërbime hotelierike / objekte për digustim duhet të jenë të organizuar për ndarje të ushqimit me kapacitet maksimal prej 50 mysafirë;

- Kapacitetet për shërbime hotelierike / objekte për digustim duhet të jenë të shoqëruar me objektet për akomodiom rural;

	• Objektet që janë subjekt i investimeve në fund të zbatimit të investimeve duhet të i plotësojnë standardet për kategorizimin në përputhje me Ligjin për hotelieri ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 62/04, 89/08, 115/10, 53/11, 141/12, 164/2013, 187/2013) si dhe Niveli i komoditetit dhe e cilësisë së shërbimit duhet të përputhen me Tabelat për standardet minimale të cilësisë, që rrjedhin nga ndarja e EUROGITES për akomodim rural - 2005 të përcaktuara në Bashkangjitje 6 nga Udhëzuesi për shfrytëzues të mjeteve nga IPARD Programi 2007-2013). **3) Aplikantët e ekonomive bujqësore përkatësisht personi përgjegjës duhet të tregojë minimum arsim të mesëm ose arsim të lartë të përfunduar.** **Aplikantët për investime në turizmin rural, përpunimin e ushqimit dhe të zejtarisë duhet të tregojë shkallë përkatëse të përfundimit të arsimit profesional të tilla si:** • Në pajtim me Rregullat mënyrës për kontrollim të njohurive dhe mënyrës për lëshim të certifikatave për fitimin e njohurive themelore të higjienës ushqimore dhe mbrojtjen e mjedisit ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 118/2005); • Në pajtim me Ligjin për Arsimin Profesional dhe Trajnim ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 71/2006, 117/2008 dhe 148/09), certifikata mund të merret në institucionet e arsimit dhe formimit profesional (shkollat për arsim profesional dhe qendra për trajnim profesional); • Në pajtim me Ligjin për Arsimin e Lartë ("Gaz. Zyrtare e RM" nr. 103/08, 26/09, 83/09, 99/09, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12 , 15/13, 24/13);
5.2.	Lartësia e finansimit sipas masës 302 **Vlera minimale** e shpenzimeve të pranueshme është 3 000 euro (185.055,00 në kundërvlerë denarë) **Vlera maksimale** e shpenzimeve të pranueshme nuk duhet të tejkalojë shumën prej 450.000 euro (27.758.250,00 në kundërvlerë denarë), përkatësisht **shuma maksimale e shpenzimeve të pranueshme mund të rritet për këto lloje të investimeve** - 550.000 € (33.926.750,00) në kundërvlerë denarë **për shfrytëzues për llojin e investimeve 30212 dhe 30241** - 750.000 (46,263.750,00) në kundërvlerë denarë **për shfrytëzues për llojin e investimeve 30211, 302 221 dhe 30 231** **Shuma e përgjithshme maksimale e shpenzimeve të pranueshme për ko-financim të një shfrytëzuesi nuk mund të tejkalojnë buxhetin e mësipërm financiare në kuadër të periudhës financuese 2007-2013.** **Kërkuesit mund të dorëzojënë projekte në kuadër të kësaj mase në periudhën e implementimit të Programës, me kusht që të mos kalohet vlera maksimale e harxhimeve të pranuarapër këtë masë dhe projektet e mëparshme të jenë me suskes të mbaruara, gjegjësisht përkrahja financiare të jetë plotësisht e paguar.**

6.	**Shpenzimet e pranueshme të përgjithshme**
	Shpenzimet e pranueshme për ko-financim kanë të bëjnë me: a) ndërtim ose rindërtim të objekteve b) furnizim të mbjelljeve shumëvjeçare c) furnizim të makinave dhe pajisjeve të reja, duke i inkuadruar softuerët kompjuterik në shumë të vlerës së tregut të mjeteve ç) shpenzime të përgjithshme të lidhura me shpenzime të pranueshme të dhëna në pikat a), b), dhe c) siç janë arkitektë, inxhinierë dhe shpenzime të tjera konsultative, fizibiliti studime, fitimin e të drejtave të patentëve dhe licencave në shumë maksimale prej 12% nga shpenzimet e pranueshme të përgjithshme të dhëna në pikat a), b), dhe c) dhe janë në pajtueshmëri me kushtet në vijim: - për projektet me gjithsej shpenzime të pranueshme të investimeve të dhëna në pikat a), b) dhe c) më të vogla se 1.000.000,00 euro ose në kundërvlerë prej 61.685.500,00 denarëve dhe 3.000.000,00 euro ose në kundërvlerë prej 185.055.000,00 denarëve, shpenzimet për përpunimin e përpilimin e planit të punës nuk mund të jenë më të mëdha se 4% nga shpenzimet e arsyeshme të këtyre investimeve, dhe <u>Shpenzimet e pranueshme specifike sipas llojeve të investimeve janë të dhëna detajisht për secilën masë posaçërisht dhe lloj të investimit në *Udhëzimin për përdoruesit e mjeteve sipas IPARD Programit 2007-2013.*</u> Shpenzimet e pranueshme të kofinancimit duhet të jenë nga vendet anëtare të Bashkësisë Evropiane, vendet kandidate për anëtarësim në Bashkësinë Evropiane, vendet kandidat potencial për anëtarësim në Bashkësinë Evropiane dhe vendet shfrytëzues të instrumentit "Fqinjësi dhe partneritet evropian" dhe vende të tjera të cilat kanë qasje reciproke në ndihmën e jashtme të Bashkësisë Evropiane. Lista e këtyre vendeve është e dhënë në ***Udhëzimin për shfrytëzuesit të** mjeteve sipas IPARD Programit 2007-2013*
7.	**Shpenzimet e papranueshme**
	Shpenzimet në vijim nuk janë të pranueshme për ko-financim: - tatime, duke inkuadruar edhe tatimin e vlerës së shtuar; - tatime doganore dhe tatime tjera importi, ose tatime tjera; - blerje, huamarrje ose qira të tokës dhe objekteve ekzistuese, pavarësisht nga ajo nëse qiraja do të sjellë deri te transferimi i pronësisë së qiramarrësit; - dënime, dënime financiare dhe shpenzime nga kontestet gjyqësore; - shpenzime operative; - pajisje dhe makina të përdorura; - tatime bankare, shpenzime për garanci dhe tatime të ngjashme; - shpenzime për konvertim (kthim), të dhëna dhe humbje nga kursi devizor të lidhur me llogarinë në euro të IPARD, si dhe vetëm shpenzime tjera financiare;

	- kontribute në natyrë; - blerje të të drejtave për prodhime bujqësore, blegtori, bimë vjetore dhe kultivimin e tyre; - çfarëdo mirëmbajtje, amortizim dhe shpenzime për qira; - shpenzime të administratës publike në udhëheqjen dhe zbatimin e ndihmës, pikërisht të atyre në strukturën operative dhe, posaçërisht shpenzimet e regjisë, qiratë dhe rrogat e personelit të angazhuar për aktivitete të udhëheqjes, aplikimit, përcjelljes së kontrollit.
8.	**Llogaritja e kursit të euros**
	Shumat e shprehura në euro llogariten në kundërvlerë denarë sipas kursit të mesëm të euros të vërtetuar nga Banka qendrore evropiane. Për muajin shkurt 2013, kursi i euros është **61,685000 denarë për 1 euro** (www.ec.europa.eu/budget/inforeuro).
9.	**Afati për realizimin e investimit**
	Periudha e pranueshme për realizimin e secilit investim është më së shumti 24 muaj nga dita e nënshkrimit të Marrëveshjes për përdorim të mjeteve.
10.	**Kriteret dhe kushtet e përgjithshme për shfrytëzim**
	Kërkuesi duhet të mbushë dhe dorëzojë Kërkesë për shfrytëzim të mjeteve sipas masës përkatëse si dhe: 1. Plan afarist ose Projekt propozues teknik, me të cilin tregohet qëndrueshmëria/llogaria ekonomike dhe mundësia për punësime të reja i cili përpilohet në pajtim me ***Udhëzimin për përpilimin e planit afarist;*** Dokumentacion për procedurë të kryer për mbledhjen e të paktën tre ofertave nga ofrues të ndryshëm të pavarur me specifikimet teknike dhe vendin e prejardhjes për secilin furnizim, mall dhe shërbim veç e veç, si dhe deklarata nga ana e prodhuesit/furnizuesit për vendin e prejardhjes së prodhimeve të ofruara, përderisa vlera e përcaktimit individual paraqet shumën më tepër se 10.000 euro, ose në kundërvlerë prej 616.850,00 denarë, gjegjësisht një ofertë nga një ofrues i pavarur me specifikimet teknike dhe vend të prejardhjes për secilin furnizim individual të mallrave dhe shërbimeve si dhe deklarata të prodhuesit/furnizuesit për vendin e prejardhjes së prodhimeve të ofruara, përderisa vlera është nën 10.000 euro ose në kundërvlerë prej 616.850,00 denarë. Ofertat duhet të merren nga persona me të cilët kërkuesi nuk ka lidhje pronësore, farefisnore dhe/ose nga furnizuesit të cilët nuk janë ndërmjet veti në lidhje pronësore apo familjare, e as në të cilët paraqiten persona të njejtë në pjesën e strukturës udhëheqëse. 2. ti ketë shlyer e detyrimet në bazë të tatimeve dhe kontributeve ndaj shtetit në bazë të sigurimit shëndetësor, pensional dhe social. Agjencioni do të kontrollon përmbushjen e këtij kriteriumi në bazë të vërtetimit për tatime dhe detyrime të paguara të cilën do ta mer nëpërmjet detyrës zyrtare nga Drejtoria e të hyrave publike. 3. dëshmi për pagimin e detyrimeve ndaj Ministrisë së bujqësisë, pylltarisë dhe ekonomisë së ujërave në bazë të marrëveshjes, 4. dëshmi se është pronar i tokës bujqësore ose ka marrëveshje për qira ose të drejtë për shfrytëzim të tokës bujqësore për më së paku 5 vjet gjegjësisht 10 vjet në rast kur investimet

kanë të bëjnë me përtëritjen e të mbjellave shumëvjeçare ose përmirësimin e sistemit të ujitjes.

5. dëshmi se është pronar i objektit ndërtimorë ose ka marrëveshje për qira ose të drejtë shfrytëzimi të objektit ndërtimorë për më së paku 5 vjet gjegjësisht 10 vjet në rast kur investimet kanë të bëjnë edhe me punët ndërtimore. Në rast të ndërtimit të një objekti të ri, duhet të dorëzohet dëshmi për pronësi të tokës për ndërtim ose të drejtë për shfrytëzimin e tokës ndërtimore.
6. të përgatit dhe dorëzojë dokumentacion projektues të reviduar së bashku me planet për ndërtim/rindërtim në qoftë se investimi përfshin edhe punët ndërtimore, dhe dëshmi që projekti i plotëson standardet ndërtimore të Komunës dhe standardet tjera në pajtim me planet urbanistike ose hapësinore
7. dëshmi për shpenzimet e përgjithshme të bëra dhe shpenzimet për përpilimin e planit afarist të bëra pas 01.01.2007,
8. dëshmi për pajtueshmëri të investimit me Strategjinë për zhvillim lokal të komunës në të cilën gjendet investimi. Përderisa komuna ende nuk e ka aprovuar Strategjinë për zhvillim lokal në kohën e dorëzimit të kërkesës për shfrytëzimin e mjeteve, kërkuesi në planin afarist bashkëngjit analizën e kontributit të investimit për zhvillimin ekonomik lokal në komunën në të cilën gjendet investimi dhe
9. mendim nga trup profesional përkatës për përmbushjen e ligjeve relevante nacionale dhe standardeve relevante të Unionit Europian në lidhje me investimet.

Investimet duhet ti plotësojnë standardet minimale nacionale për mbrojtje të ambientit jetësor, shëndetësisë publike, shëndetin e kafshëve dhe bimëve, begatinë e kafshëve dhe mbrojtja gjatë punës deri në momentin kur të sillet vendim për aprovim të përkrahjes financiare .

Në rast kur standardet nacionale minimale të cilat janë në pajtim me standardet e Bashkimit Evropian, janë zbatime të reja në periudhën kur kërkesa për përkrahje financiare është dorëzuar, përkrahja mund të ndahet pa dallim të papërshtatshmërisë me standardet por me kusht që zbatimet e reja të standardeve të arrihen me realizimin e investimit.

Dokumentet të cilat jepen në bazë të librave publik ose sistemit itë themeluar të evidentimit nuk duhet të jenë më të vjetër se tre muaj nga dita e publikimit të shpalljen publike.

Në pajtueshmëri me Rregullimin për mënyrën dhe procesin e përdorimit të përkrahjes financiare për masat e zhvillimit rural të financuara nga ana e Komponentit V – IPARD nga instrumenti për ndihmë para anëtarësimit IPA ("Gazeta Zyrtare e RM" nr. 112/09) dokumentet të cilat dorëzohen në mbështetje të kërkesës për përdorimin e mjeteve duhet të jenë në origjinal në gjuhën maqedonase ose kopje të vulosur në noter, nëse nuk është e përcaktuar ndryshe. Nëse dokumentacioni është në gjuhë tjetër e njëjta duhet të jetë e shoqëruar me përkthim në gjuhën maqedonase e vulosur nga përkthyes zyrtar, mirëpo nëse bëhet fjalë për dokument zyrtar të një shteti tjetër atëherë duhet të jetë e verifikuar me apostil

Informata më të detajuara për kërkesa specifike për pranueshmëri janë të shprehura në *Udhëzim për shfrytëzuesit e mjeteve sipas IPARD Programit 2007-2013.*

11.	Procedura para Agjencisë
	1. Procedura e Agjencisë prej pranimit të Kërkesave deri në realizimin e marrëveshjes për shfrytëzimin e mjeteve përbëhet nga: 1. **Kontroll të kompletimit** të dokumenteve të dorëzuara në pajtueshmëri me dokumentet e kërkuara sipas masave dhe llojeve të investimeve dhe atë: • Nëse dokumentet janë të dhëna nga institucionet përkatëse; • Nëse dokumentet i posedojnë të gjitha elementet me të cilat dëshmojnë se janë të besueshme (vulë, nënshkrim të personit përgjegjës, datë etj.) • Nëse dokumentet janë me afat të vazhdimit i cili është i cekur në *Kërkesën për shfrytëzimin e mjeteve*; Kërkuesi duhet të kryejë plotësim të kërkesave të paplotësuara për shfrytëzimin e mjeteve në bazë të lajmërimit të fituar me shkrim nga ana e Agjencisë. Afati për plotësimin e kërkesave të paplotësuara nuk mund të jetë më i shkurt se 8 ditë. 2. **Kontroll të përshtatshmërisë** së kërkesës për shfrytëzim të mjeteve bëhet me qëllim që të vërtetohet: • Nëse dokumentet e dorëzuara argumentojnë plotësim të kritereve dhe kushteve për pranueshmëri të aktiviteteve të propozuara investuese; • Nëse investimi i propozuar është ekonomikisht dhe financiarisht i realizueshmëm dhe i përmbajtur, i cili kontrollohet përmes analizës së parametrave të përmbajtur në planin e bashkëngjitur afarist; • Nëse investimi i propozuar për të cilin kërkohet përkrahje financiare nuk është i financuar nga burime të tjera publike të mjeteve (Buxheti i Republikës së Maqedonisë dhe donatorët ndërkombëtar); • Nëse çmimet e aktiviteteve të propozuara investuese janë në kuadër të çmimeve të tregut përmes analizës së çmimeve referente për aktivitete përkatëse. Me qëllim të vërtetimit të autenticitetit të parametrave teknik, të dhënave ekonomike dhe financiare, Agjencioni ka të drejtë të kërkojë dokumente dhe informata shtesë si bazë për sjelljen e vendimit. Verifikimin e besueshmërisë së të dhënave në Kërkesën për shfrytëzim të mjeteve e kryejnë persona të autorizuar të Agjencisë me kontrollim në vendin e ngjarjes. Rangimi u bëhet të gjitha kërkesave të kompletuara dhe të përshtatshme për shfrytëzimin e mjeteve në pajtueshmëri me tabelat e paraqitura për rangim sipas masave të veçuara. Përkrahja financiare do të aprovohet për të gjitha kërkesat e kompletuara dhe të përshtatshme për shfrytëzimin e mjeteve në kuadër të mjeteve në dispozicion sipas masës në bazë të kontrollimit administrativ të bërë në vend të ngjarjes. Kërkesat e pakompletuara dhe jo përkatës, si dhe kërkesa për shfrytëzimin e mjeteve të cilët kanë numër më të vogël të pikëve në lidhje me mjetet në dispozicion sipas masës, do të jenë të refuzuara

	me Vendim. Me kërkuesin, kërkesa e të cilit për shfrytëzim të mjeteve është e miratuar, nënshkruhet Marrëveshje në afat prej 30 ditëve nga dita e marrjes së Vendimit për aprovim të mjeteve nga IPARD Programi. Kërkuesit nuk guxojnë të fillojnë me realizimin e investimeve para nënshkrimit të Marrëveshjes për shfrytëzim të mjeteve me Agjencinë, në përjashtim të aktiviteteve të lidhura me shpenzimet e përgjithshme (përpilimin e planit afarist, fizibili studimit (studimit të realizueshmërisë), arkitektët, dokumentacioni për projekte). Pas mbarimit të investimit, kërkuesi është i detyruar të dorëzojë në Agjenci kërkesë për pagesë në afatin e vërtetuar në Marrëveshje për shfrytëzimin e mjeteve. Kërkuesi i cili do të nënshkruajë marrëveshje me Agjencinë është i obliguar që investimin që është lëndë e marrëveshjes mos ta huazojë, mos ta japë me qira, mos t'ia ndërrojë synimin dhe lokacionin e të njëjtës gjatë tërë kohës së marrëveshjes gjegjësisht 5 vjet nga pagesa e fundit të mjeteve financiare. Kontrollim në vend të ngjarjes dhe aplikim të mbikëqyrjes ndaj marrëveshjes bëjnë persona të autorizuar nga institucionet relevante të Republikës së Maqedonisë dhe Bashkimit Evropian. Në pajtim me Ligjin për themelimin e Agjencisë për përkrahje financiare në bujqësi dhe zhvillim rural,(Gaz. Zyrtare e RM" nr. 72/07, 5/09), Agjencioni vendos në lidhje me kërkesën e dorëzuar për shfrytëzimin e mjeteve gjegjësisht kërkesë për pagim më së voni në afat prej tre muajve nga dita e mbarimit të afatit për dorëzim të kërkesës për përdorim të mjeteve, gjegjësisht të Thirrjes publike për dorëzim të kërkesave për shfrytëzim të mjeteve dhe tre muaj nga dita e pranimit të kërkesës për pagim. Kërkesat për shfrytëzim të mjeteve, si dhe dokumentet e bashkëngjitura nuk kthehen.
12.	**Kriteret për zgjedhje të përdoruesve**
12.1.	**Kriteret për rangim të kërkesave sipas masës 101** Kërkesat të cilat i plotësojnë kushtet për shfrytëzimin e përkrahjes financiare për masën 101 rangohen me pika në këtë mënyrë:

	Qëllimet e masës	TREGUES	Pikat në rast të përmbushjes	Maks.
1	Përkrahja e shoqatave të zejtarëve dhe aktiviteteve zejtare	Përderisa investimi është propozuar nga ana e bujqve individual, të cilët janë anëtarë të kooperativës bujqësore ose shoqatave të bujqve	35	35

		Përderisa investimi është e propozuar nga kooperativa bujqësore	30	
		Përderisa investimi është e propozuar nga persona juridik të përcaktuar nga shoqatat e bujqve	25	
2	Përparimi i mbrojtjes së rrethinës	Përderisa investimi është i orientuar drejt vendosjes së sistemit për kursim të energjisë dhe kursimit të ujit në ekonominë bujqësore, si dhe përparim të praktikave bujqësore për mbrojtje të ambientit jetësor	25	25
3	Përmirësim të strukturës gjinore dhe moshës në hapësirat rurale	Përderisa bartës të ekonomisë bujqësore për të cilën është e dhënë investimi është grua	15	30
		Përderisa investimi është i propozuar nga ana e bujqve të rinj (mes moshës 18 dhe 40)	15	
4	Orientimi tregtar i prodhimit bujqësor	Përderisa dorëzimi i prodhimit primar të prodhuar në ekonominë bujqësore në rrjetin e tregut për ushqim është në bazë të rrugës së marrëdhënieve të marrëveshjes	10	10
			GJITHSEJ	100

12.2. **Kriteret për rangim të kërkesave sipas masës 103**

Kërkesat të cilat i përmbushin kushtet për përdorim të përkrahjes financiare për masën 103 janë të ranguar në këtë mënyrë:

	Qëllimet e masës	TREGUES	Pikat në rast të përmbushjes	Maks. pikë
1	Qëllimi i projektit	Përderisa investimi është për qëllim të modernizimit dhe përkryerjes teknologjike të ndërmarrjeve ekzistuese gjatë kohës së mbylljes së ndërmarrjeve të vjetra	30	30
		Përderisa investimet kanë për qëllim hapjen e qendrave për blerjen e pemëve dhe perimeve të freskëta ose qumështit të papërpunuar ose thertoreve për kafshë.	25	
		Përderisa investimet kanë për qëllim modernizimin dhe përsosshmërinë teknologjike të ndërmarrjeve ekzistuese me qëllim të rritjes së kualitetit të prodhimit.	20	
2	Mbrojtja e ambientit jetësor	Përderisa investimet kanë për qëllim zvogëlimin e ndikimit negativ ndaj ambientit jetësor përmes pastrimit të ujit	15	30
		Përderisa investimet kanë për qëllim pastrimin e mbeturinave dhe riciklimin në kohën e valorizimit të nus prodhimeve	15	
3	Kontroll i përmirësuar i kualitetit të prodhimeve	Përderisa investimet kanë për qëllim hapjen e laboratorëve ose modernizim të atyre ekzistues	15	25
		Përderisa investimet kanë për qëllim pajisjet për mbikëqyrje të kualitetit, sistemeve për kontrollim dhe përcjellje	10	
4	Marrëdhënie të kontraktuara me prodhues individual bujqësor	Përderisa investimi ka të bëjë me modernizimin e ndërmarrjeve ekzistuese, ndërsa furnizimet personale dhe marrëdhëniet e kontraktuara me prodhues bujqësor individual përfshijnë më së paku 50% të furnizimeve dhe kanë të bëjnë me periudhën prej më pak se një vjet	15	15

		Përderisa bëhet fjalë për investime të reja, ndërsa furnizimet personale dhe marrëdhëniet kontraktuese me prodhuesit bujqësor individual përfshijnë më së paku 50% të furnizimeve të lëndëve të para për periudhën prej më pak se një vit pas përfundimit të projektit.	10	
		GJITHSEJ		100

Kriteriume për rangimin e kërkesave sipas llojeve të investimit 10343, investime në rikonstruimin e kapaciteteve prodhuese për përpunimi e mishit.
Kërkesat të cilat i përmbushin kushtet për shfrytëzim të përkrahjes financiare për llojin e investimit 10343 rangohen në këtë mënyrë:

	Qëllimet e masës	TREGUES	Pikat në rast të përmbushjes	Maks. pikë
1	Qëllimi i projektit	Përderisa shfrytëzuesi është kompani për përpunimin e mishit	40	40
		Përderisa shfrytëzuesi është thertore	30	
2	Mbrojtje të ambientit jetësor	Përderisa shfrytëzuesi ka lidhje me kanalizimin publik	30	30
		Përderisa shfrytëzuesi përdor gropa për ujëra të zeza si sistem e kanalizimit	20	
3	Ndihmë për gra dhe operator ë të rinj ekonomik	Përderisa personi përgjegjës tek personi juridik është grua	15	30
		Përderisa investimi është propozuar nga operatorë të ri ekonomik (ndërmjet 18 dhe 40 vjet)	15	
		GJITHSEJ		100

12.3. Kritere për rangim të kërkesave sipas masës 302
Kërkesat të cilat i përmbushin kushtet për shfrytëzim të përkrahjes financiare për masën 302 rangohen me pika në këtë mënyrë:

	Qëllimet e masës	TREGUES	Pikat në rast të përmbushjes	Maks. pikë
1	Lokacioni i projektit	Përderisa investimi është i vendosur në komunat me qendra rurale, vendbanime malore dhe kodrinore, zona kufitare,zona të pazhvilluara ekonomike ose specifike (Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 79/09)	15	35
		Përderisa investimi është i vendosur në komunë e cila gjendet në afërsi të zonës së mbrojtur në pajtim me Ligjin për mbrojtje të natyrës (Gazeta Zyrtare e RM nr. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10)	10	
		Përderisa investimi është i vendosur në komunën e cila është e afërt me trashëgiminë kulturore ose gjetjet arkeologjike e cila është e emëruar në pajtim me Ligjin për mbrojtje të trashëgimisë kulturore (Gazeta Zyrtare e RM nr. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11)	10	
2	Krijim i mundësive për punësim	Përderisa investimi parasheh mundësi për punësim të më së paku 5 ndërsa më së shumti 10 personave	15	15
		Përderisa investimi parasheh mundësi për më së paku tre punësime të reja	10	
		Përderisa investimi parasheh mundësi për më së paku një punësimi të ri	5	
3	Mbrojtje e traditës dhe trashëgimisë	Përderisa investimet i respektojnë cilësitë tradicionale nga hapësirat rurale atje ku janë të vendosura (pamje tradicionale e ndërtimeve të jashtme dhe të brendshme, recetat tradicionale, kuzhinë, zejtari etj.)	20	20
4	Promovim i veprimtarive bashkëpunuese	Përderisa bëhet fjalë për projekte të përbashkëta të cilat kyçin partneritete private mes operatorëve të ndryshëm ekonomik rural	10	10

		5	Përmirësimi i strukturës gjinore dhe moshës në hapësirat rurale	Përderisa personi përgjegjës ndaj personit ligjor është grua gjegjësisht udhëheqës i ekonomisë bujqësore për të cilën dërgohet investimi është grua	10	20
				Përderisa investimi është i promovuar nga persona të moshës prej 18 deri 40 vjet	10	
					GJITHSEJ	100